

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра соціальної психології та психології розвитку

Проректор _____

“ ” _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З ПРИКЛАДНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальності 053 Психологія

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма з «Практикуму з прикладної соціальної психології» для студентів напрямку підготовки 053 Психологія. 29 серпня 2019 р.– 26 с.

Розробник: Гринчук Олександра Іванівна, доцент кафедри соціальної психології та психології розвитку, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології та психології розвитку.

Протокол від 29 серпня 2019 р. № 1.

Завідувач кафедри
соціальної психології та
психології розвитку

(проф. Заграй Л.Д.)
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою філософського факультету.

Протокол від “5” вересня 2019 р. № 1

“ ___ ” _____ 20__ р.

Голова

(Пілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)	вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 7,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-- год.	-- год.
		Самостійна робота	
120 год.	160 год.		
		Індивідуальні завдання: __ год.	
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % : 67 %

для заочної форми навчання – 11 % : 89 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – сформувати у студентів професійні компетентності застосування соціально-психологічних знань на практиці; застосування валідного і надійного діагностичного інструменту для дослідження соціально-психологічних явищ та використання основних соціально-психологічних практик і методів впливу для надання індивідуальної та групової психологічної допомоги.

Завдання курсу – формувати компетентності щодо аналізу психічних явищ і закономірностей, які виникають у соціально-психологічній взаємодії, критеріїв соціально-психологічного дослідження та процедури його проведення, аргументованого вибору доцільного методу дослідження соціально-психологічних явищ, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізу та систематизації отриманих результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій, організації та надання психологічної допомоги.

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.

Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями щодо прикладних психологічних аспектів.

Здатність приймати обґрунтовані рішення при плануванні соціально-психологічних досліджень та організації й надання соціально-психологічної допомоги.

Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з дотриманням етичних принципів професійної діяльності.

Фахові компетентності:

Здатність і готовність мислити критично, системно; розуміння основних теоретичних понять, термінів, та закономірностей прикладної психологічної науки.

Здатність і готовність самостійно вивчати та критично опрацьовувати, аналізувати, узагальнювати та прогнозувати психологічні явища і закономірності, які виникають у соціально-психологічній взаємодії.

Здатність розв'язувати завдання та практичні психологічні проблеми на основі застосування валідного і надійного психодіагностичного інструментарію.

Здатність і готовність самостійно планувати, організовувати та провадити психологічне дослідження.

Здатність і готовність аналізувати, систематизувати отримані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Здатність та готовність організовувати та надавати індивідуальну та групову психологічну допомогу застосовуючи різноманітні психологічні практики.

Здатність і готовність дотримуватись норм професійної етики в ситуаціях фахової діяльності.

Програмні результати:

- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;
- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки та за результатами власних досліджень та аналізу літературних джерел;
- формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору емпіричної інформації, дотримуватись процедури дослідження;
- здійснювати аналіз, узагальнення та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки;
- обирати власні способи та шляхи вирішення психологічних проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання;
- презентувати результати власних соціально-психологічних досліджень у різних сферах суспільної практики;
- виявляти і вирішувати соціально-психологічні проблеми особистості у великих і малих групах;
- розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога.

Міждисциплінарні зв'язки: вступ до спеціальності, соціальна психологія, психологія реклами, техніки розвитку комунікативної компетентності, соціально-психологічний тренінг, психологічні технології іміджмейкінгу та піару.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до практикуму з прикладної соціальної психології

Тема 1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.

Актуальність курсу. Прикладна соціальна психологія: досвід та перспективи розвитку наукової дисципліни. Проблема поєднання фундаментальних і прикладних досліджень як проблема зв'язку теорії і практики. Теоретичні дискусії кінця 60-х – початку 70-х років минулого століття.

Предмет, структура, функції і завдання прикладної соціальної психології. Зв'язок теорії та соціальної практики (соціально-психологічної діагностики, соціально-психологічного консультування і соціально-психологічного впливу). Функції ПСП у сфері соціальної практики, у галузі освіти, у сфері теорії.

Особливості прикладних досліджень у соціальній психології описове, аналітичне та оцінне дослідження.

Функціональні обов'язки соціальних психологів. Можливі типи професіоналів, які працюють у галузі практичної психології.

Тема 2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.

Практика використання соціальної психології в різних сферах суспільного життя: в сфері економіки й промислового виробництва: (типи ринкових стосунків; маркетинг; менеджмент; робота психолога на макро- і мікро- рівнях економіки).

В сфері політики; управління; освіти й науки; охорони здоров'я (типи відносин лікаря й пацієнта, сторони організації лікувального процесу); сім'ї; правосудді; іміджмейкінгу та піарі.

Сфери застосування екстремальної прикладної психології. Види екстремальних ситуацій. Форми прояву соціального напруження і типи реагування на них. Посттравматичний синдром. Дибрифінг.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна діагностика та її особливості у прикладній соціальній психології.

Тема 3. Організація й процедура проведення соціально-психологічної діагностики.

Загальна характеристика соціально-психологічної діагностики.

Організація і процедура проведення соціально-психологічної діагностики (оформлення відносин із замовником, збір первинної емпіричної інформації, обробка інформації та її аналіз). Вимоги до робочого місця психолога-практика.

Соціально-психологічна діагностика особистості та групи.

Соціально-психологічна діагностика міжособистісних стосунків, спілкування, масових явищ.

Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній соціальній психології.

Характеристика основних методів соціально-психологічної діагностики, особливостей їх застосування в прикладній соціальній психології. Спостереження, експеримент, опитування, контент-аналіз, тестування як загальнонаукові методи соціально-психологічної діагностики. Нетрадиційні методи: візуальна психодіагностика, соціальний психоаналіз, моделювання, фокус-групи, маркетингові та крос-культурні дослідження. Якісні методи у вирішенні практичних соціально-психологічних проблем. Фокус-групи, як якісний метод прикладних соціально-психологічних досліджень.

Тема 5. Використання методу опитування, в соціально-психологічній діагностиці.

Особливості проведення інтерв'ю та анкетування в прикладній соціальній психології. Недоліки та переваги даного методу. Види та етапи організації інтерв'ю. Види запитань, що використовуються в інтерв'ю та анкетуванні (за змістом, за формою відповіді), та вимоги до їх формулювання. Види анкет за функцією (інформаційні, фільтри і контрольні запитання).

Етапи підготовки анкети (аналіз теми, виокремлення в ній проблем; розробка пробної анкети; пілотажне анкетування, аналіз його результатів; поточнення запитань; анкетування; узагальнення та інтерпретація результатів). Композиція анкети.

Тема 6. Використання методу тестування в соціально-психологічній діагностиці.

Поняття та історія виникнення тестування як методу. Характеристики якості вимірювання у тестах (надійність; валідність; стандартизованість). Основні переваги та недоліки методу тестів. Класифікація тестів. Основні вимоги до тестування в прикладній соціальній психології.

Тема 7. Використання методу контент-аналізу в соціально-психологічній діагностиці.

Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності. Сфери застосування даного методу (основний; як складова комплексу дослідницьких методів; як допоміжна процедура обробки даних). Зміст основних процедур контент-аналізу. Основні етапи контент-аналізу (складання класифікатора (категорії аналізу; одиниці аналізу; одиниці рахунку); виконавчий етап; етап обробки даних).

Тема 8. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.

Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування. Процедура проведення дослідження. Поняття соціальних відносин. Соціометрія як метод діагностики соціальних відносин. Види соціометричних критеріїв для діагностики міжособистісних стосунків (соціометричні, комунікативні; гностичні). Властивості соціометричних критеріїв та визначення їх кількості.

Процедура та методика проведення соціометричного дослідження. Основні поняття та процедури соціометрії: (соціометрична карта, соціоматриця, соціограма,

соціометричні індекси).

Тема 9. Діагностика соціально-психологічного клімату (СПК) в групах та колективах.

Сутність соціально-психологічного клімату та чинники його формування (макро- та мікросередовища). Особливості сприятливого соціально-психологічного клімату. Показники, які визначають стан соціально-психологічного клімату. Прийоми та методи дослідження соціально-психологічного клімату. Методики оцінки СПК.

Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально-психологічній діагностиці.

Сутність та специфічні особливості методу експертного оцінювання. Характеристика етапів оцінної діяльності експерта. Основні пити вимірювальних шкал (шкала найменувань, шкала порядку, шкала інтервалів, шкала відношень). Причини порушення достовірності результатів експертного оцінювання.

Тема 11. Діагностика масових соціально-психологічних явищ: стратифікації, якості й способу життя. Вивчення суспільної думки та настроїв.

Соціально-психологічна діагностика стратифікації, якості та способу життя. Рівні соціальної стратифікації. Статистичний і соціально-психологічний підходи до вивчення цього феномену. Поняття якості життя. Поняття стилю життя. Кластерний аналіз як метод класифікації соціальних страт.

Вивчення суспільної думки та настроїв. Об'єкт і суб'єкт суспільної думки. Функції суспільної думки.

Діагностика суспільного настрою. Методи діагностики суспільного настрою (контент-аналіз; вуличне експрес-опитування; експертне опитування лідерів думок).

Змістовий модуль 3. Основні сфери соціально-психологічної практики.

Тема 12. Провідні соціально психологічні практики: соціально-психологічне консультування, соціально-психологічний тренінг, активні соціально-психологічні методи, PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій.

Поняття соціально-психологічного консультування. Види консультативної роботи: індивідуальне та організаційне консультування. Психологічна медіація у конфлікті; консультування подружніх пар; сімейне консультування; професійне консультування; організаційне консультування; коучинг (індивідуальне організаційне консультування) як основні типи консультативної допомоги.

Поняття немедичної групової психотерапії. Напрями немедичної терапії. Складові терапевтичного процесу. Основні елементи терапевтичної групи.

Поняття, організація соціально-психологічного тренінгу. Основні види тренінгів: тренінги особистісного зростання (комунікативні, сенситивності, асертивності, гендерні, емоційної грамотності, креативності, мотиваційні, лідерства) і бізнес-тренінги (професійних навичок, ефективних продажів, управління часом, командоутворення, прийняття рішень, ефективних переговорів, поводження з

грошима).

Поняття, види та особливості проведення методу аналізу практичних ситуацій (case study), ігрових методів (ділова гра, рольова гра, психодрама, соціодрама).

Поняття PR-технологій та причини їх застосування. Способи впливу на реципієнтів у PR акціях. Іміджмейкінг. Основні види іміджу. Ефекти масової комунікації (ефект «свої людини», «бумерангу», «ноги у дверях», «25 кадр», хронотопи). Класифікація ефектів: кількісні та якісні.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
	180	24	36	-	-	120	180	8	12	-	-	160
Модуль 1												
Тема 1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.	14	2	2			10	10	-	-			10
Тема 2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.	14	-	4			10	15	-	-			15
Тема 3. Організація й процедура проведення соціально-психологічної діагностики.	9	2	2			5	11	1	-			10
Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній соціальній психології.	16	2	4			10	17	-	2			15

Тема 5. Використання методу опитування, в соціально- психологічній діагностиці.	14	2	2			10	19	2	2			15
Тема 6. Використання методу тестування в соціально- психологічній діагностиці.	14	2	2			10	16	1	-			15
Тема 7. Використання методу контент- аналізу в соціально- психологічній діагностиці.	14	2	2			10	19	2	2			15
Тема 8. Соціально- психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.	19	3	4			15	18	1	2			15
Тема 9. Діагностика соціально- психологічного клімату (СПК) в групах та колективах.	15	3	2			10	18	1	2			15
Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально- психологічній діагностиці.	14	2	2			10	17	-	2			15

Тема 11. Діагностика масових соціально- психологічних явищ: стратифікації, якості й способу життя. Вивчення суспільної думки та настроїв.	9	2	2			5	10	-	-			10
Тема 12. Провідні соціально психологічні практики: соціально- психологічне консультування, соціально- психологічний тренінг, активні соціально- психологічні методи, PR- технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій.	25	2	8			15	10	-	-			10
Усього годин	180	24	36			120	180	8	12			160

5. Теми семінарських занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.	2
2.	Тема 2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.	4
3.	Тема 3. Організація й процедура проведення соціально-психологічної діагностики.	2
4.	Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній соціальній психології.	4
5.	Тема 5. Використання методу опитування, в соціально-психологічній діагностиці.	2
6.	Тема 6. Використання методу тестування в соціально-психологічній діагностиці.	2
7.	Тема 7. Використання методу контент-аналізу в соціально-	2

	психологічній діагностиці.	
8.	Тема 8. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.	4
9.	Тема 9. Діагностика соціально-психологічного клімату (СПК) в групах та колективах.	2
10.	Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально-психологічній діагностиці.	2
11.	Тема 11. Діагностика масових соціально-психологічних явищ: стратифікації, якості й способу життя. Вивчення суспільної думки та настроїв.	2
12.	Тема 12. Провідні соціально психологічні практики: соціально-психологічне консультування, соціально-психологічний тренінг, активні соціально-психологічні методи, PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій.	8
	Всього	36

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній соціальній психології.	2
2.	Тема 5. Використання методу опитування, в соціально-психологічній діагностиці.	2
3.	Тема 7. Використання методу контент-аналізу в соціально-психологічній діагностиці.	2
4.	Тема 8. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.	2
5.	Тема 9. Діагностика соціально-психологічного клімату (СПК) в групах та колективах.	2
6.	Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально-психологічній діагностиці.	2
	Всього	12

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології. 1.Законспектувати питання: Проблема поєднання фундаментальних і прикладних досліджень як проблема зв'язку теорії і практики. Теоретичні дискусії кінця 60-х – початку 70-х років минулого століття. // Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. С. 425-444.	10

	2. Опрацювати етичні стандарти роботи практичного психолога.	
2.	<p>Тема 2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.</p> <p>Підготуватись до наукового диспуту на тему: «Сфери застосування прикладної соціальної психології в Україні».</p> <p>1.Законспектувати: Орбан-Лембрик Л.Е. Перспективні напрями розвитку соціальної психології в контексті реальних потреб суспільства // Соціальна психологія. - №1, 2003. – С. 5-26.</p> <p>Електронний ресурс: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/sops/2003_1.pdf</p>	10
3.	<p>Тема 3. Організація й процедура проведення соціально-психологічної діагностики.</p> <p>Соціально-психологічна діагностика особистості та групи.</p> <p>Соціально-психологічна діагностика міжособистісних стосунків, спілкування, масових явищ.</p>	5
4.	<p>Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній соціальній психології.</p> <p>Практичне завдання 1.</p> <p>Спостереження за типами поведінки дошкільників у процесі гри з однолітками. Заповнення бланку спостереження, інтерпретація отриманих результатів, висновки.</p> <p>Скласти програму стандартизованого спостереження за самотійно сформульованою гіпотезою.</p>	10
5.	<p>Тема 5. Використання методу опитування, в соціально-психологічній діагностиці.</p> <p>Практичне завдання 2.</p> <p>Підготувати план проведення стандартизованого інтерв'ю абітурієнтів на тему «Мотиви вступу у ВНЗ» (12 запитань)</p> <p>Практичне завдання 3.</p> <p>Скласти анкету з використанням різних типів запитань на тему «Проблеми професійної діяльності психолога» (15 запитань).</p>	10
6.	<p>Тема 6. Використання методу тестування в соціально-психологічній діагностиці.</p> <p>Практичне завдання 4.</p> <p>Скласти тест для діагностики навчальних досягнень студента з використанням різних видів завдань на одну із тем курсу (15 завдань)</p>	10
7.	<p>Тема 7. Використання методу контент-аналізу в соціально-психологічній діагностиці.</p> <p>Практичне завдання 5.</p> <p>Виконання процедури контент-аналізу на матеріалі методики незавершених речень Б.Форера. Інтерпретація отриманих результатів. Висновки.</p>	10
8.	Тема 8. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.	15

	<p>Практичне завдання 6. Проведення та виконання процедури соціометричного дослідження у студентській групі (складання соціоматриці, соціограми, підрахунок індивідуальних та групових індексів). Інтерпретація отриманих результатів. Висновки.</p>	
9.	<p>Тема 9. Діагностика соціально-психологічного клімату (СПК) в групах та колективах.</p> <p>Практичне завдання 7. Проведення діагностики соціально-психологічного клімату групи (студентської) за запропонованими методиками (тест «Оцінка СПК в колективі»; тест «Визначення індексу групової згуртованості Сішора»; тест «Оцінка психологічної атмосфери в організації» А.Ф. Фідлера; Діагностика психологічного клімату в малій виробничій групі (В.В. Шпалінський, Е.Г. Шелест) Аналіз результатів та формулювання висновків.</p>	10
10.	<p>Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально-психологічній діагностиці.</p> <p>Практичне завдання 8. Здійснення експертної оцінки якостей особистості керівника та характеристик способів управління (за методикою Ю.Платонова). Опрацювання та аналіз результатів, висновки.</p>	10
11.	<p>Тема 11. Діагностика масових соціально-психологічних явищ: стратифікації, якості й способу життя. Вивчення суспільної думки та настроїв.</p> <p>Кластерний аналіз як метод класифікації соціальних страт.</p>	5
12.	<p>Тема 12. Провідні соціально психологічні практики: соціально-психологічне консультування, соціально-психологічний тренінг, активні соціально-психологічні методи, PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій.</p> <p>Підготовка питань: Поняття немедичної групової психотерапії. Напрями немедичної терапії. Складові терапевтичного процесу. Основні елементи терапевтичної групи. Поняття, види та особливості проведення методу аналізу практичних ситуацій (case study), ігрових методів (ділова гра, рольова гра, психодрама, соціодрама). Поняття PR-технологій та причини їх застосування. Способи впливу на реципієнтів у PR акціях. Іміджмейкінг. Основні види іміджу. Ефекти масової комунікації (ефект «своєї людини», «бумерангу», «ноги у дверях», «25 кадр», хронотипи). Класифікація ефектів: кількісні та якісні. Робота в підгрупах по підготовці та проведенню вправ з елементами соціально-психологічного тренінгу, практичних ситуацій, ділових, рольових ігор, психодрами.</p>	15
	Всього	120

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.</p> <p>1. Законспектувати питання: Проблема поєднання фундаментальних і прикладних досліджень як проблема зв'язку теорії і практики. Теоретичні дискусії кінця 60-х – початку 70-х років минулого століття. // Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. С. 425-444.</p> <p>2. Опрацювати етичні стандарти роботи практичного психолога.</p>	10
2.	<p>Тема 2. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології.</p> <p>Практика використання соціальної психології в різних сферах суспільного життя: в сфері економіки й промислового виробництва: (типи ринкових стосунків; маркетинг; менеджмент; робота психолога на макро і мікро- рівнях економіки).</p> <p>В сфері політики; управління; освіти й науки; охорони здоров'я (типи відносин лікаря й пацієнта, сторони організації лікувального процесу); сім'ї; правосудді; іміджмейкінгу та піарі.</p> <p>Сфери застосування екстремальної прикладної психології. Види екстремальних ситуацій. Форми прояву соціального напруження і типи реагування на них. Посттравматичний синдром. Дибрифінг.</p> <p>1. Законспектувати: Орбан-Лембрик Л.Е. Перспективні напрями розвитку соціальної психології в контексті реальних потреб суспільства // Соціальна психологія. - №1, 2003. – С. 5-26.</p> <p>Електронний ресурс: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/sops/2003_1.pdf</p>	15
3.	<p>Тема 3. Організація й процедура проведення соціально-психологічної діагностики.</p> <p>Загальна характеристика соціально-психологічної діагностики.</p> <p>Організація і процедура проведення соціально-психологічної діагностики (оформлення відносин із замовником, збір первинної емпіричної інформації, обробка інформації та її аналіз). Вимоги до робочого місця психолога-практика.</p> <p>Соціально-психологічна діагностика особистості та групи.</p> <p>Соціально-психологічна діагностика міжособистісних стосунків, спілкування, масових явищ.</p>	10
4.	<p>Тема 4. Основні методи соціально-психологічної діагностики та особливості їх застосування у прикладній</p>	15

	соціальної психології. Практичне завдання 1. Спостереження за типами поведінки дошкільників у процесі гри з однолітками. Заповнення бланку спостереження, інтерпретація отриманих результатів, висновки. Скласти програму стандартизованого спостереження за самостійно сформульованою гіпотезою.	
5.	Тема 5. Використання методу опитування, в соціально-психологічній діагностиці. Практичне завдання 2. Підготувати план проведення стандартизованого інтерв'ю абітурієнтів на тему «Мотиви вступу у ВНЗ» (12 запитань) Практичне завдання 3. Скласти анкету з використанням різних типів запитань на тему «Проблеми професійної діяльності психолога» (15 запитань).	15
6.	Тема 6. Використання методу тестування в соціально-психологічній діагностиці. Поняття та історія виникнення тестування як методу. Характеристики якості вимірювання у тестах (надійність; валідність; стандартизованість). Основні переваги та недоліки методу тестів. Класифікація тестів. Основні вимоги до тестування в прикладній соціальної психології. Практичне завдання 4. Скласти тест для діагностики навчальних досягнень студента з використанням різних видів завдань на одну із тем курсу (15 завдань).	15
7.	Тема 7. Використання методу контент-аналізу в соціально-психологічній діагностиці. Практичне завдання 5. Виконання процедури контент-аналізу на матеріалі методики незавершених речень Б.Форера. Інтерпретація отриманих результатів. Висновки.	15
8.	Тема 8. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування. Практичне завдання 6. Проведення та виконання процедури соціометричного дослідження у студентській групі (складання соціоматриці, соціограми, підрахунок індивідуальних та групових індексів). Інтерпретація отриманих результатів. Висновки.	15
9.	Тема 9. Діагностика соціально-психологічного клімату (СПК) в групах та колективах. Практичне завдання 7. Проведення діагностики соціально-психологічного клімату групи (студентської) за запропонованими методиками (тест «Оцінка СПК в колективі»; тест «Визначення індексу групової згуртованості Сішора»; тест «Оцінка психологічної атмосфери в організації» А.Ф. Фідлера; Діагностика психологічного клімату в малій виробничій групі (В.В.	15

	Шпалінський, Е.Г. Шелест) Аналіз результатів та формулювання висновків.	
10.	Тема 10. Використання методу експертної оцінки в соціально-психологічній діагностиці. Сутність та специфічні особливості методу експертного оцінювання. Характеристика етапів оцінної діяльності експерта. Основні типи вимірювальних шкал (шкала найменувань, шкала порядку, шкала інтервалів, шкала відношень). Причини порушення достовірності результатів експертного оцінювання. Практичне завдання 8. Здійснення експертної оцінки якостей особистості керівника та характеристик способів управління (за методикою Ю.Платонова). Опрацювання та аналіз результатів, висновки.	15
11.	Тема 11. Діагностика масових соціально-психологічних явищ: стратифікації, якості й способу життя. Вивчення суспільної думки та настроїв. Соціально-психологічна діагностика стратифікації, якості та способу життя. Рівні соціальної стратифікації. Статистичний і соціально-психологічний підходи до вивчення цього феномену. Поняття якості життя. Поняття стилю життя. Кластерний аналіз як метод класифікації соціальних страт. Вивчення суспільної думки та настроїв. Об'єкт і суб'єкт суспільної думки. Функції суспільної думки. Діагностика суспільного настрою. Методи діагностики суспільного настрою (контент-аналіз; вуличне експрес-опитування; експертне опитування лідерів думок).	10
12.	Тема 12. Провідні соціально психологічні практики: соціально-психологічне консультування, соціально-психологічний тренінг, активні соціально-психологічні методи, PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій. Підготовка питань: Поняття немедичної групової психотерапії. Напрями немедичної терапії. Складові терапевтичного процесу. Основні елементи терапевтичної групи. Поняття, види та особливості проведення методу аналізу практичних ситуацій (case study), ігрових методів (ділова гра, рольова гра, психодрама, соціодрама). Поняття PR-технологій та причини їх застосування. Способи впливу на реципієнтів у PR акціях. Іміджмейкінг. Основні види іміджу. Складові іміджу. Ефекти масової комунікації (ефект «своєї людини», «бумерангу», «ноги у дверях», «25 кадру», хронотипи). Класифікація ефектів: кількісні та якісні.	10
	Всього	160

7. Методи навчання

Лекційна форма проведення занять, яка передбачає застосування таких методів:

1. Пояснювально-ілюстративного.

2. Проблемного засвоєння матеріалу.

Семінарські та практичні форми занять, які передбачають застосування методів:

1. Репродуктивного
2. Частково-пошукового.
3. Дослідницького.
4. Інтерактивного.

8. Методи контролю

1. Усне опитування.
2. Письмове опитування.
3. Підсумкове тестування.
4. Оцінювання самостійної роботи.
5. Перевірка практичних завдань.
6. Метод кейсів.

9. Вимоги до підсумкової контрольної роботи

1. Історія розвитку прикладної соціальної психології.
2. Предмет і завдання прикладної соціальної психології.
3. Структура та функції прикладної соціальної психології..
4. Специфіка прикладних досліджень у соціальній психології.
5. Роль та обов'язки соціального психолога.
6. Програмне забезпечення соціально-психологічної діагностики та впливу.
7. Методологія й методика соціально-психологічної діагностики.
8. Процедура проведення соціально-психологічної діагностики.
9. Характеристика основних методів соціально-психологічної діагностики.
10. Особливості їх застосування в прикладній соціальній психології.
11. Використання опитування в соціально-психологічній діагностиці.
12. Особливості проведення інтерв'ю.
13. Анкетування в прикладній соціальній психології.
14. Види запитань, що використовуються в інтерв'ю та анкетуванні.
15. Основні правила складання анкет.
16. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності.
17. Зміст основних процедур контент-аналізу.
18. Етапи дослідження.
19. Тестування соціально-психологічних явищ.
20. Критерії класифікації тестів.
21. Види тестів.
22. Основні вимоги до тестування в прикладній соціальній психології.
23. Нетрадиційні методи соціально-психологічної діагностики.
24. Візуальна психодіагностика.
25. Моделювання.
26. Маркетингові та крос-культурні дослідження.
27. Соціально-психологічна діагностика соціальних відносин і спілкування.
28. Види соціометричних критеріїв для діагностики міжособистісних стосунків.
29. Процедура проведення дослідження.
30. Соціально-психологічна діагностика різних видів спілкування.
31. Діагностика масових соціально-психологічних явищ.
32. Діагностика стратифікації суспільства.
33. Вивчення суспільної думки та настроїв.

34. Діагностика якості й способу життя
35. Сутність соціально-психологічного клімату та чинники його формування.
36. Особливості сприятливого соціально-психологічного клімату. Показники, які визначають стан соціально-психологічного клімату.
37. Сутність та специфічні особливості методу експертного оцінювання.
38. Характеристика етапів оцінної діяльності експерта.
39. Основні типи вимірювальних шкал (шкала найменувань, шкала порядку, шкала інтервалів, шкала відношень).
40. Причини порушення достовірності результатів експертного оцінювання.
41. Прийоми та методи дослідження соціально-психологічного клімату.
42. Поняття соціально-психологічного тренінгу.
43. Організація соціально-психологічного тренінгу.
44. Види соціально-психологічних тренінгів.
45. Поняття соціально-психологічного консультування.
46. Соціально-психологічна діагностика групового розвитку:
47. Соціально-психологічна діагностика особистісного розвитку
48. Соціально-психологічна діагностика проблем сім'ї;
49. Соціально-психологічна діагностика малих неформальних груп.
50. Соціальна психологія в сфері економіки й промислового виробництва;
51. Прикладна соціальна психологія і сім'я
52. Прикладна соціальна психологія в освіті
53. Екстремальна прикладна соціальна психологія
54. Прикладна соціальна психологія в політиці;
55. Охорона здоров'я і прикладна соціальна психологія
56. Поняття PR-технологій та причини їх застосування.
57. Способи впливу на реципієнтів у PR акціях.
58. Іміджмейкінг. Види та функції іміджу. Складові іміджу.
59. Вимоги до формування іміджу.
60. Ефекти масової комунікації (ефект «своєї людини», «бумерангу», «ноги у дверях», «25 кадру», хронотопи). Класифікація ефектів: кількісні та якісні.
61. Поняття, види та особливості проведення методу аналізу практичних ситуацій (case study), ігрових методів (ділова гра, рольова гра, психодрама, соціодрама).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

- Усні, поточні оцінки – 20 балів
- Практичне завдання №1 – 10 балів
- Практичне завдання №2 – 5 балів
- Практичне завдання №3 – 10 балів
- Практичне завдання №4 – 5 балів
- Практичне завдання №5 – 10 балів
- Практичне завдання №6 – 10 балів
- Практичне завдання №7 – 5 балів
- Практичне завдання №8 – 5 балів
- Участь у соціально-психологічних практиках – 10 балів
- Підсумкове тестування – 10 балів

Методи оцінки знань студентів та відсоток, що виділяються для кожного методу оцінки:

- активність на заняттях, яка демонструє обізнаність студента у навчальному

матеріалі – 20% від загальної оцінки;

- виконання практичних завдань – 60 % від загальної оцінки;
- участь у соціально-психологічних практиках – 10%;
- підсумкове тестування - 10% від загальної оцінки.

Критерії оцінювання (усні відповіді, поточні оцінки)

Критерії поточного оцінювання здійснюються за 5-бальною шкалою і відповідають загальним рекомендаціям щодо оцінювання при підсумковому контролі.

«Відмінно» (5) 5 балів – тему засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з матеріалом сформовані. У відповідях студента чітко простежується вміння аналізувати, диференціювати, узагальнювати інформацію, оцінювати факти, події, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень. Студент опирається у знаннях не тільки на лекційний матеріал та навчальні посібники, але й оперує матеріалом сучасних наукових досліджень.

«Добре» (4) 4 бали – тема засвоєна повністю, без прогалин. Сформовані вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію. Дано правильну відповідь на всі питання, можливі незначні неточності. Відповідь може носити переважно репродуктивний характер, немає цілісності у сприйнятті матеріалу, існують неточності у трактуванні понятійного апарату.

«Задовільно» (3) 3бали – існують прогалини у знаннях. Відповіді неповні, не чіткі, простежується невміння інтегрувати матеріал. Студент не дає відповіді на всі питання плану семінару.

«Незадовільно» (2) 0 балів – основні питання теми засвоєні мінімально, або ж не засвоєні, відсутність вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію, мінімальний рівень репродуктивних знань, нема відповідей на допоміжні.

Критерії оцінювання підсумкового тестування

Підсумковий тест складається із 25 тестових запитань кожне із яких оцінюється у 0,8 бала. Набрана студентом кількість балів за підсумковий тест залежить від кількості правильних відповідей.

Критерії оцінювання практичних завдань

Практичне завдання № 1

9-10 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій: а)виконане спостереження за типами поведінки дошкільників у процесі гри з однолітками. Заповнений бланк спостереження, інтерпретовані отримані результати, зроблено ґрунтовні висновки; б)складена програма стандартизованого спостереження за самостійно сформульованою гіпотезою яка містить усі вірно сформульовані компоненти. Виконана та вчасно здана письмова робота.

7-8 балів (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій: а)виконане спостереження за типами поведінки дошкільників у процесі гри з однолітками. Заповнений бланк спостереження, інтерпретовані отримані результати, зроблено ґрунтовні висновки (можливо часткові висновки); б)складена програма стандартизованого спостереження за самостійно сформульованою гіпотезою яка містить усі вірно сформульовані компоненти (можливі допущення певних неточностей). Виконана та (можливо) не вчасно здана письмова робота.

5-6 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, виконана лише частина завдання (а) чи б). Прослідковується порушення структури завдання, відсутність окремих складових (або студент скопіював чужу роботу). Зроблені не повні (часткові, фрагментарні, необґрунтовані) висновки. Робота здана не вчасно.

3-4 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Присутні окремі фрагменти завдання, які слабо відображають його логіку та структуру. Висновки не суттєві, фрагментарні або відсутні. Можливі усні доповнення до виконаного завдання. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Програма не розроблена. Робота відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 2

5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій. Відповідає темі, та вимогам. Виконана та вчасно здана письмова робота.

4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій. Відповідає темі, та вимогам. Допущені певні неточності у формулюванні запитань. Виконана та вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконана не в повному обсязі, або дещо не відповідає темі чи вимогам. Допущені певні неточності у формулюванні запитань. Виконана та не вчасно здана письмова робота.

2 бали (не задовільно) – завдання виконано частково (представлена чужа робота), не відповідає темі та вимогам, не вірно сформульовані питання. Робота здана не вчасно або відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

1 бал (не задовільно) – завдання практично не виконано, зовсім не відповідає темі, вимогам, не вірно сформульовані питання. Робота складається із малозмістовних фраз. Робота відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 3

9-10 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності питань. Питання сформульовані вірно. Розроблена валідність за змістом. Виконана та вчасно здана письмова робота.

7-8 балів (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності питань. Питання сформульовані вірно (можливі допущення певних неточностей). Розроблена валідність за змістом. Виконана та (можливо) не вчасно здана письмова робота.

5-6 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, можливо не зовсім відповідає темі роботи, кількості запитань або використано однотипні запитання. Допущені помилки у формулюванні запитань. Не розроблена (або частково розроблена) валідність за змістом. Робота здана не вчасно.

3-4 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Робота не відповідає темі (або використана чужа робота), питання однотипні, не вірно сформульовані, не відповідають вимогам за кількістю. Валідність відсутня. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Не по темі. Робота відсутня (можливо). Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 4

5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій. Відповідає обраній темі, та вимогам. Використано різноманітні типи завдань. Правильно побудовані питання. Виконана та вчасно здана письмова робота.

4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій. Відповідає обраній темі, та вимогам. Використано різноманітні типи завдань. Правильно побудовані питання (можливі певні неточності). Виконана та вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконана не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимогам. Допущені певні неточності у формулюванні запитань. Питання однотипні. Виконана та не вчасно здана письмова робота.

2 бали (не задовільно) – завдання виконано частково (представлена чужа робота), не відповідає обраній темі та вимогам, не вірно сформульовані питання. Робота здана не вчасно або відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

1 бал (не задовільно) – завдання практично не виконано, зовсім не відповідає темі, вимогам, не вірно сформульовані питання. Робота складається із малозмістовних фраз. Робота відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 5

9-10 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики. Сформульовані критерії. Проведений контент аналіз більшості запитань. Сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

7-8 балів (добре) — завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики. Сформульовані критерії. Проведений контент аналіз більшості запитань. Сформульовано ґрунтовні висновки. Можлива наявність певних неточностей, або частковість висновків. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

5-6 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, сформульовані не усі критерії. Проаналізована лише частина запитань. Фрагментарність висновків. Робота здана не вчасно.

3-4 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Сформульовано лише декілька критеріїв. Проаналізована невелика кількість запитань (або використана чужа робота), яка не дає підстав робити обґрунтовані висновки. Висновки фрагментарні, або відсутні. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Не по темі. Робота відсутня (можливо). Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 6

9-10 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі: заповнена соціоматриця, представлені графічні соціограми, прораховані запропоновані індекси. Сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

7-8 балів (добре) — завдання виконано студентом в повному обсязі заповнена

соціоматриця, представлені графічні соціограми, прораховані запропоновані індекси (можливі певні неточності). Сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

5-6 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі: відсутні якісь частини завдання або не прораховані індекси. Фрагментарність, необґрунтованість висновків. Робота здана не вчасно.

3-4 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання, не виконано або невірною виконано окремі його частини (або використана чужа робота). Висновки фрагментарні, або відсутні. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Не по темі. Робота відсутня (можливо). Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 7

5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих методик. Методики проведені, опрацьовані. За їх результатами сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих методик. Методики проведені, опрацьовані. За їх результатами сформульовано ґрунтовні висновки (можлива наявність неточностей). Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, проведено не всі методики. Неякісно опрацьовані результати. Висновки фрагментарні, не обґрунтовані. Виконана, не якісно оформлена та не вчасно здана письмова робота.

2 бали (не задовільно) – завдання виконано частково (представлена чужа робота), Висновки відсутні. Робота здана не вчасно або відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

1 бал (не задовільно) – завдання практично не виконано, зовсім не відповідає вимогам.. Робота складається із малозмістовних фраз. Робота відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 8

5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики та процедури. За їх результатами сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики та процедури. За їх результатами сформульовано ґрунтовні висновки (можлива наявність неточностей). Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі. Неякісно опрацьовані результати. Висновки фрагментарні, не обґрунтовані. Виконана, не якісно оформлена та не вчасно здана письмова робота.

2 бали (не задовільно) – завдання виконано частково (представлена чужа робота), Висновки відсутні. Робота здана не вчасно або відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

1 бал (не задовільно) – завдання практично не виконано, зовсім не відповідає вимогам.. Робота складається із малозмістовних фраз. Робота відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робоча програма навчального курсу, конспекти лекцій, плани семінарських занять.

14. Рекомендована література

Базова

1. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – С. 560с.
2. Социальная психология: Учеб. Пособие для студ. Высш. учеб. заведений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др. – М.: Академия, 2001. – 600с.
3. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию: Учеб. пособие. – Самара: Бахрах-М, 2003. – 272с.
4. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання. – К., 2004.
5. Стефенсон Дж. Прикладная социальная психология // перспективы социальной психологии. – М., 2001.
6. Орбан-Лембрик Л.Е., Кошинець О.І. Соціально-психологічна діагностика: Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2005.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник. – К., 2003.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К., 2005.
9. Джонсон Д.В. Соціальна психологія: Тренінг міжособистісного спілкування. – К., 2003.
10. Большаков В.Ю. Психотренинг: Социодинамика, игры, упражнения. – М., 1994.
11. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю.М.Жукова, Л.А.Петровской, О.В.Соловьевой. — 3-е, исправленное изд. М.: Смысл, 1999. — 377 с.
12. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб(б), 1999.
13. Белей М.Д., Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. Івано-Франківськ:

- Тіповіт, 2008. 296с.
14. Карабин Т.В. Основи соціально-психологічного тренінгу. – Івано-Франківськ, 2008.
 15. Немов Р.С. Психологія: в 3-х т. – Т.3. – М., 1995.
 16. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. – М., 1997.
 17. Методы исследования в психологии: квазиэксперимент / Под ред. Т.В.Корнилова. – М., 1998.
 18. Балашова С.П., Васильев С.П., Дубровинський Г.Р. Практичний курс військової психології: Навчальний посібник. Частина 2. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2013. – 172 с.
 19. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / О. А. Донченко, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; За ред. М. М. Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008.
 20. Турніна О. Л. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Практикум з психології” (для бакалаврів). — К.: «Вид. дім «Персонал», 2008. — 36 с.
 21. Шопша О. Л. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Психологічний спецпрактикум по спецкурсам” (для бакалаврів, магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 28 с.
 22. Ануфрієва Н.М. Соціальна психологія: Навч.-метод.комплекс. К.: МАУП, 2006. 200с.

Додаткова

1. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю.Жукова. – М., 1996.
2. Большаков В.Ю. Психотренинг: Социодинамика, игры, упражнения. – М., 1994.
3. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию: Учеб. Пособие. – Самара: Бахрах-М, 2003. – 272с.
4. Джонсон Д.В. Соціальна психологія: Тренінг міжособистісного спілкування. – К., 2003.
5. Дьяконов Г. Спілкування і взаємодія: діалогічний підхід //Соціальна психологія. - №3 (5), 2004. – С. 82-96.
6. Лавренко О. Тоталітарні групи та їх соціально-психологічний феномен //Соціальна психологія. - №1, 2003. – С.73-86
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Особливості формування громадської думки // Соціальна психологія. - №2 (4), 2004. – С. 77-89.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна поведінка як спосіб вияву активності особистості // Соціальна психологія. - №5 (7), 2004. – С. 12-19 .
9. Орбан-Лембрик Л.Е. Перспективні напрями розвитку соціальної психології в контексті реальних потреб суспільства // Соціальна психологія. - №1, 2003. – С. 5-26.
10. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник. – К., 2003.
11. Орбан-Лембрик Л.Е., Кошинець О.І. Соціально-психологічна діагностика: Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2005.
12. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К., 2005.
13. Социальная психология: Учеб. Пособие для студ. Высш. Учеб. Заведений / А.Н.Сухов, А.А.Бодалев, В.Н.Казанцев и др. – М.: Академия, 2001. – 600с.
14. Татенко В. Соціально-психологічні механізми впливу людини на людину //Соціальна психологія. - №1, 2003. – С. 60-72

15. Чаплигін А. Соціальна реадптація у життєвій перспективі //Соціальна психологія. - №5 (7), 2004. – С. 20-24.
16. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика. – К., 2001.
17. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання. – К., 2004.